

Editör'den

Biraz gecikmiş olarak tekrar karşınızdayız. Liberal Düşünce'nin Güz 1999 sayısının gecikmesinin, bazı teknik aksaklıklar dışında özel bir nedeni de var. O da, bu sayıda yayımlanacak yazılar aşağı yukarı belli olmuşken, ülkemizin değişen gündemi dolayısıyla son anda dergide "anayasa tartışmaları"na ağırlık verme kararımızdır. Bildiğiniz gibi, Yargıtay Başkanı sayın Sami Selçuk'un Eylül ayı başında yaptığı anayasal-demokratik manifesto niteliğindeki "adli yılı açış konuşması", başka birçok tartışmayı başlatmasının yanında, Türkiye'nin "anayasa sorunu"nu da yeniden gündeme getirdi. Biz sayın Selçuk'un ufuk açıcı konuşmasının tam metnini ayrı bir kitapçık olarak yayımladığımız için ona bu sayımızda yer vermiyoruz, ama bu münasebetle başlayan tartışmayı dergimizin bu sayısında devam ettiriyoruz. Dergiye göz attıktan sonra sanırım siz de kabul edeceksiniz ki böyle yapmakla iyi etmişiz.

Gerçekten de dergimizde yer verdiğimiz yazılar Türkiye'deki anayasa tartışmasını hem zenginleştirici hem de derinleştirici yazılardır. Genç akademisyenler Zühtü Arslan, Reyhan Sunay ve Ali Ulusoy bu tartışmaya Türk kamu hukukunda yeni bir aydınlanmanın habercisi olarak görülebilecek yazılarıyla katılıyor ve anayasa literatürümüze gerçek birer katkı ya-

pıyorlar. Zühtü Arslan siyaset ve anayasa teorisinin günümüzdeki en temel tartışma konusunu -liberal-anayasal devletin tarafsızlığı konusunu- felsefi-ahlâki açıdan inceliyor ve bu ilkenin işlevsel değerine dikkat çekiyor. Reyhan Sunay'ın ifade hürriyetiyle ilgili makalesi de yine Avrupa Birliği eşliğindeki Türkiye'nin en temel insan hakları sorunlarından birinin siyasi ve fikri kökleri hakkında bizi aydınlatıyor. Liberal Düşünce'de daha önce de imzasına rastladığımız Ali D. Ulusoy bu sefer de ufuk-açıcı bir yazısıyla karşımızda. Anayasa yargısının demokratik meşruluk noksanını telâfi etmeye dönük olarak dikkatimize sunduğu önerinin yeni bir tartışmayı başlatacağını umuyoruz. Dergimizde ilk defa karşılaştığımız başka bir yazar anayasa hukukçusu Fazıl Hüsnü Erdem. Hukuk devleti teorisi açısından 1982 Anayasasını inceleyen uzun yazısında Erdem bize eleştirel bir bakışla toplu bir değerlendirme sunuyor ve böylelikle yeni bir anayasa arayışı içindeki Türkiye'ye yol gösteriyor. Başka bir genç akademisyen Nur Uluşahin'in "başkanlık sistemi"ni tartıştığı makalesinin de ülkemizdeki hükümet sistemleriyle ilgili tartışmaya hatırı sayılır bir katkı yapacağı şüphesizdir. Halihazırdaki anayasa tartışmalarına somut bir katkı da bu satırların yazısından geliyor. Mustafa Erdoğan Fazilet Partisi'nin tartışmaya açtığı "Anayasa Taslağı'nın genel bir değerlendirmesini yapıyor. Nihayet,

Kemal Gözler vatandaşlıkla milletvekilliği ilişkisini irdelediği yazısıyla son aylarda gündemimize giren bir anayasa tartışmasına ışık tutmaktadır. Gözler de yeni kuşak kamu hukukçuları arasında çalışkanlığı ve medeni cesaretiyle göz dolduranlardan. Bu bölüm, anayasa tartışmasıyla dolaylı olarak ilgili bir başka yazıyla, İbrahim Kaya'nın Pinochet davasıyla ilgili bilgilendirici yazısıyla tamamlanıyor.

Liberal Düşünce'nin bu sayısında anayasa tartışmasından başka konularda da değerli yazılar var. Bunlardan biri yine genç ve gelecek için ümit verici bir akademisyene ait: Fuat Oğuz bu sayıda felsefi-epistemolojik bir konuyu ele alıyor ve gündelik hayattaki önemine rağmen neoklasik iktisadın neredeyse tamamen ihmal ettiği "pratik bilgi"nin Hayek'in sosyal teorisindeki yerini araştırıyor. Bu yazı Fuat Oğuz'un iktisatçılığı yaygın anlayıştaki gibi bir teknisyenlik olarak görmediğini ve iktisadi meseleleri daha geniş bir sosyal felsefe bağlamında ele aldığını göstermesi bakımından da önemli. Ömer Çaha bu sayımıza liberal ve sosyalist toplumları sivil toplum ge-

leneği açısından karşılaştıran bir makalesiyle katkıda bulunuyor. Mehmet Dikkaya da yazısında 1999 Nobel İktisat Ödülü'ne layık görülen Robert Mundell'i tanıtıyor. Nihayet bu sayıda iki de çeviri yazıya yer verdik; biri piyasa ekonomisi ile siyasi özgürlük arasındaki ilişkiye dikkat çekirken, diğeri bu perspektife çok uygun düşen çağdaş bir düşünürün, liberal iktisatçı Ludwig von Mises'in fikir sistemini özetliyor.

Bu sunuşu kaleme aldığımız sırada Avrupa Birliği Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'nin üye adaylığını yeni kabul etmişti. Bu olay Türkiye toplumu için son derece önemli sonuçları olabilecek bir dönüm noktasıdır. Gelecek sayılarımızda bu konuyla ilgili yazılara yer verebileceğimizi ümit ediyoruz. Şimdilik şu kadarını söyleyelim ki, Avrupa Birliği üyeliğine aday olmanın Türkiye'nin cari rejiminde birtakım köklü değişiklikler yapmasını gerektirdiği açıktır. Aslında, bizim bu sayıda yaptığımız anayasa tartışması bu bakımdan da isabetli olmuştur.

Kış 2000 sayısında buluşmak üzere.